

Sygn. akt I ACa 58/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska (spr.) SO del. Jolanta Polko
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej w B.

przeciwko A. G. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 26 marca 2013 r., sygn. akt I C 204/12,

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda 8 100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt I ACa 58/14

UZASADNIENIE

Powód Syndyk Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w B. domagał się w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej A. G. (1) uznania za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy o częściowy podział majątku wspólnego z dnia 25.08.2008 r. zawartej przed notariuszem R. R. Rep. (...) nr (...) pomiędzy pozwaną A. G. (1) i jej mężem A. G. (2) - w celu umożliwienia powodowi zaspokojenia wierzytelności wobec A. G. (2) w wysokości 501.725,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5.10.2008 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w wysokości 32.287,00 zł zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku- Białej z dnia 14 lipca 2009 r. - sygn. akt VI Pm 1/09 oraz części wierzytelności wobec A. G. (2) w wysokości 52.731,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24.09.2008 r. do dnia

zapłaty oraz kosztami procesu w wysokości 14.807,00 zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3.09.2009 r. (sygn. akt VI Pa 40/09). Wnosił też o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie pozwu powód podał, że wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 3 września 2009 r. sygn. akt VI Pa 40/09 zmieniającym wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 204.2009 r. sygn. akt V Pm 24/08 prawomocnie zasądzono od A. G. (2) na rzecz (...) S.A. w B. kwotę 108.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2008 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 14.867,00 tytułem kosztów procesu. Powodowi przysługuje też wierzytelność wynikająca z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 14 lipca 2009 r. zasądzającego od A. G. (2) na rzecz (...) S.A. w B. zgodnie z żądaniami pozwu kwotę, 501.725,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2008 r. oraz kwotę 32.287,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postępowania egzekucyjne toczące się na podstawie tytułów wykonawczych w postaci wyżej wymienionych wyroków Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej zostały umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W toku tych postępowań powód dowiedział się, że w dniu 25 sierpnia 2008 r. aktem notarialnym Rep. (...) nr (...) sporządzonym przed notariuszem R. R. (2) w B. została zawarta umowa majątkowa małżeńska między małżonkami A. G. (2) i A. G. (1) ustanawiająca w stosunkach małżeńskich rozdzielność majątkową. Następnie w tym samym akcie notarialnym A. G. (2) i A. G. (1) zawarli umowę o częściowy podział majątku wspólnego. Na podstawie powyższej umowy dwie nieruchomości tj. zabudowana budynkiem mieszkalnym nieruchomość objęta księgą wieczystą nr (...) Sądu Rejonowego w B. przy ul. (...) oraz zabudowana nieruchomość objęta księgą wieczystą nr (...) Sądu Rejonowego w W., położona w W. przy ul. (...), obie dotychczas wchodzące w skład majątku wspólnego małżonków A. i A. G. (1) - zostały bez jakichkolwiek spłat przeniesione na rzecz pozwanej A. G. (1).

Sąd Okręgowy w Bielsku Białej wydał wyrok zaoczny i uwzględnił powództwo w całości.

W sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwana wniosła o uchylenie wyroku zaocznego i oddalenie powództwa.

Zarzuciła, że przesyłka zawierająca wezwanie i odpis pozwu wraz z załącznikami została odebrana przez małżonka, który nie przekazał jej przesyłki, a o fakcie doręczenia jej pozwu dowiedziała się następnego dnia po wydaniu przez Sąd wyroku zaocznego. Odnosząc się merytorycznie do żądania pozwu zarzuciła, że powód nie wykazał by dłużnik dokonując czynności prawnej z osobą trzecią działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, o której to świadomości osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej świadomości mogła się dowiedzieć. Twierdziła, że w chwili zawarcia umowy o częściowy podział majątku dorobkowego małżeńskiego, wierzytelności wskazywane przez powoda nie istniały i ani dłużnik, ani pozwana nie mogli przewidzieć ich powstania. W stosunku do wierzytelności zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 3.09.2009 r. wskazała, iż powstała ona dopiero w dacie ogłoszenia wyżej wymienionego wyroku a małżonek pozwanej wygrał powyższą sprawę w I instancji przed Sądem Rejonowym w B.. Odnosnie wierzytelności obejmującej kwotę 501.725, 41 zł to powstała ona w dacie ogłoszenia wyroku przez Sąd Apelacyjny. W ocenie pozwanej, w związku z faktem, że należności te były przedmiotem sporów toczących się przed sądami obu instancji, zarzut powoda, iż mąż pozwanej mógł liczyć się z obowiązkiem ich zapłaty w chwili zawierania umowy częściowego podziału majątku jest bezzasadny. Powód nie przedstawił też żadnego dowodu pozwalającego w sposób obiektywny stwierdzić, iż umowa częściowego podziału majątku spowodowała niewypłacalność małżonka pozwanej - a tym samym spełniona została przesłanka o której mowa w treści art. 527 § 1 k.c. W celu wykazania, że twierdzenia o niewypłacalności dłużnika związanej z dokonaniem pomiędzy nim a pozwaną umowy częściowego podziału majątku są nieprawdziwe pozwana wniosła o przeprowadzenie dowodu z dokumentów PIT 11 stwierdzających, że dłużnik w okresie od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r. uzyskał dochód w wysokości 175.000,00 zł z tytułu udziału w organach stanowiących spółki (...) S.A. oraz w wysokości 137.701,44 zł z tytułu należności ze stosunku pracy w spółce (...) S.A.

Wyrokiem z dnia 26 marca 2013r. Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej utrzymał w mocy wyrok zaoczny i uchylił nadany temu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Ustalił w uzasadnieniu, iż mąż pozwanej A. G. (2) był pracownikiem (...) S.A. od 28.11.2005 r. do 1.07.2008 r., zatrudnionym na stanowisku Dyrektora Działu (...) oraz pełniącym funkcję członka zarządu w okresie od 12.12.2005 r. do 1.07.2008 r. Pismem z dnia 30 czerwca 2008 r. A. G. (2) rozwiązał umowę o pracę bez wypowiedzenia z dniem

30 czerwca 2008 r. jako przyczynę wskazując naruszenie podstawowych obowiązków przez pracodawcę poprzez niewypłacenie w wynagrodzenia za maj 2008 r.

(uwierzytelniona kopia pisma A. G. (2) z dnia 30.06.2008 r. rozwiązanie umowy o pracę - k. 13 akt, uwierzytelniona kopia pisma A. G. (2) z dnia 30.04 o natychmiastowej rezygnacji z funkcji członka zarządu - k. 12 akt, ustalenia dotyczące zatrudnienia A. G. (2) zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejon B. z dnia 2 kwietnia 2009 r. sygn. akt V Pm 24/08 - zaaprobowane p Okręgowy w B. w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 września 2009 r. sygn. Pa 40/09 - ww. wyroki wraz z uzasadnieniami - k. 16- 24 ; k. 26-34 , zeznania A. G. (2) - k. 147 verte- 149, zeznania powoda - k. 157-158, zeznania pozwanej 158 verte- 158).

(...) S.A. zakwestionował zasadność rozwiązania stosunku pracy A. G. (2) w trybie art. 55⁽¹⁾ kodeksu pracy o czym poinformował go pismem z 7 lipca 2008 r. W dalszej kolejności, w dniu 26.08.2008 r. wystąpił z pozwem przeciwko A. G. (2) domagając się od niego zasądzenia odszkodowania w trybie art. 61⁽¹⁾ i 62⁽²⁾ kodeksu pracy. Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 2.04.2009 w sprawie sygn. akt V Pm 24/08 powództwo oddalił. Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wyrokiem z dnia 3 września 2009 r. sygn. akt VI zmienił wyrok Sądu Rejonowego w B. i zasądził od A. G. (2) na rzecz (...) S.A. kwotę 108.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od września 2008 r. oraz kwotę 14.867,00 zł tytułem kosztów procesu, Sąd Najwyższy w z dnia 10.11.2010 r. w sprawie sygn. akt I PK 83/10 oddalił skargę kasacyjną A. G. (2).

(Uwierzytelniona kopia pisma Prezesa Zarządu (...) S.A. do A. G. (2) dnia 7.07.2008 r. - k. 14-15, uwierzytelniona kopia wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 2 kwietnia 2009 r., sygn. akt V Pm 24/08, wraz z uzasadnieniem , uwierzytelniona kopia wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 września, sygn. akt VI Pa 40/09 wraz z uzasadnieniem - k. 26-34, uwierzytelniona kopia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10.11.2010 r., sygn. akt I PK 83/10, zeznania k 157- 158, zeznania pozwanej - k. 158 - 159)

(...) S.A. wystąpił przeciwko A. G. (2) z pozwem o zapłatę 501.725,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5.10.2008 r. do dnia zapłaty. Uzasadniając żądanie tego pozwu powód wskazał, że na kwotę objętą żądaniem składają się 447.500,00 zł stanowiąca nierozliczoną część zaliczki pobranej przez A. G. (2) w kwocie 500,000,00 zł w dniu 8.05.2007 r. w celu dokonania bieżących rozliczeń z podwykonawcami tzw. projektu (...) oraz gotówkowego zaliczkowania umów zawartych z tzw. pracownikami zatrudnionymi przy realizacji tego projektu, kwota 50.000 zł stanowiąca pobraną w dniu 30.05.2008 r. zaliczkę na poczet premii za 2007 r., której Rada Nadzorcza Spółki mu nie przyznała oraz pozostała po potrąceniu należność (...) S.A. w związku z nierozliczeniem się z wydatków pokrytych w wysokości 37.596,9 przy użyciu służbowych kart płatniczych. W piśmie z dnia 11.06.2008 r. a więc na trzy tygodnie przed rozwiązaniem umowy o pracę zobowiązał się do rozliczenia zaliczki do dnia 31 grudnia 2009r.

(oświadczenia A. G. (2) z dnia 11.06.2008 r. - k. 47, częściowo zeznania świadka A. G. (2) - k. 147-149, zeznania powoda k. 157-158).

W dniu 25 sierpnia 2008 r. A. G. (2) i A. G. (1) przed notariuszem R. R. (2) zawarli umowę majątkową małżeńską o ustanowieniu rozdzielności majątkowej - Rep. (...). W tym samym dniu aktem notarialnym Rep. (...) nr (...) w tej samej Kancelarii Notarialnej zawarli umowę o częściowy podział majątku wspólnego. Na mocy tej umowy obie wchodzące w skład majątku wspólnego zabudowane nieruchomości: położona w B. przy ul. (...) objęta Kw (...) Sądu Rejonowego w B. oraz położona w W. przy ul. (...) objęta Kw (...) Sądu Rejonowego w W., otrzymała na własność pozwana A. G. (1) - bez obowiązku spłaty na rzecz drugiego małżonka.

(odpis aktu notarialnego z dnia 25.08.2008 r. sporządzonego w Kancelarii Notarialnej R. R. - Rep. (...) nr (...) - k. 52-53; odpis aktu notarialnego z dnia 25.08.2008 r. sporządzonego w Kancelarii Notarialnej R. R. (1). (...) (...) - k.54-55)

Postępowanie egzekucyjne, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. T. W. w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci: wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3.09.2009 r., sygn. akt VI Pa 40/09 postanowieniem z dnia 30.06.2011 r. w sprawie sygn. akt Km 1525/09 zostało umorzone wobec

bezsukuteczności egzekucji. Podobnie postępowanie egzekucyjne wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 14.07.2009 r., sygn. akt VI Pm 1/09 zostało przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. T. W. postanowieniem z dnia 30.06.2011 r. sygn. akt Km 1062/11 umorzone ze względu na stwierdzenie bezsukuteczności egzekucji.

(uwierzytelniona kopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej T. W. z dnia 30.06.2011 r. w sprawie Km 1525/09 - k. 48- 49; uwierzytelniona kopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. T. W. z dnia 30.06.2011 r. w sprawie sygn. Km 1062/11 —k. 50-51)

Powyższych ustaleń dokonał Sąd pierwszej instancji w oparciu o powołane dokumenty, których treść, nie była kwestionowana. Nie dał Sąd pierwszej instancji wiary zeznaniom świadka A. G. (2) jako nieprzekonywującym i pozostającym w sprzeczności z zebranymi w sprawie dokumentami. W szczególności wobec treści prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 09 2009 r. sygn. akt VI Pa 40/09, nie mogły odnieść żadnego skutku twierdzenia świadka, że wypłacona mu na kilka dni przed zakupem nieruchomości przy ul. (...) w B. kwota 500.000,00 zł stanowiła należną mu premię a zaksięgowanie jej jako zaliczki było jedynie „formalnym” tytułem, zwłaszcza, że pozostają one także w sprzeczności z oświadczeniem świadka z dnia 11 czerwca 2008 r., w którym zobowiązuje się on do rozliczenia zaliczki. Treść i data oświadczenia świadka pozwalają na jednoznaczną ocenę jego zeznań, odnośnie braku świadomości bądź przewidywani obowiązku zwrotu jakichkolwiek kwot na rzecz (...) w chwili zawierania umowy, podział majątku wspólnego jako nieprawdziwych. Nieprzekonywujące i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego były zeznania pozwanej, że nie posiadała żadnych informacji n temat dochodów i działalności męża w spółce (...) S.A. W szczególności nieprawdopodobnym jest brak wiedzy pozwanej o wpływie na konto męża kwoty 500.000,00 zł na dzień przed zakupem nieruchomości w B. przy ulicy (...). Zeznania przedstawiciela powoda ocenił ten sąd jako uporządkowane i logiczne.

Zdaniem sądu pierwszej instancji powództwo jest zasadne. Spełnione zostały przesłanki z art. 527 i 528 kc. Domniemania z tych artykułów nie zostały obalone. Dlatego też sąd powództwo uwzględnił. O kosztach orzekł na mocy art. 98 kpc.

Od wyroku tego wniosła apelację pozwana. Zaskarżyła wyrok w całości

Wyrokowi zarzuciła:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to przepisu art. 339 § 1 kodeksu postępowania cywilnego w zw. z przepisem art. 133 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez utrzymanie w mocy wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej z dnia 30 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I C 204/12 w sytuacji, gdy przesyłka zawierająca wezwanie pozwanej do Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej na rozprawę w dniu 30 października 2012 r. oraz odpis pozwu nie została prawidłowo doręczona pozwanej, odebrał ją mąż pozwanej nie mający pełnomocnictwa pocztowego do odbioru korespondencji adresowanej do A. G. (1), zatem brak przesłanek do wydania wyroku zaocznego;

2) naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to przepisu art. 328 § 2 kodeksu postępowania cywilnego poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku z jakich przyczyn Sąd odmawia wiarygodności zeznaniom pozwanej oraz dłużnika A. G. (2) w zakresie środków przeznaczonych na zakup nieruchomości znajdującej się w B. przy ul. (...) i jakie dowody wskazują na to, iż zdaniem Sądu kwota 500.000,00 zł została przeznaczona na zakup tejże nieruchomości; poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku przez Sąd z jakich przyczyn zdaniem Sądu pomiędzy zawarciem umowy częściowego podziału majątku a powstaniem niewypłacalności dłużnika istnieje związek przyczynowy; poprzez pominięcie w części zważającej rozważań Sądu dotyczących braku odebrania przez pozwaną przesyłki zawierającej m.in. wezwanie na rozprawę, na której wydano wyrok zaoczny (mimo obowiązku osobistego doręczenia stronie pozwanej takiej przesyłki), pomimo iż we wstępnej części uzasadnienia Sąd I instancji porusza tę kwestię;

3) naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, a to przepisu art. 527 § 1 i 2 kodeksu cywilnego, poprzez uznanie przez Sąd, że istnieją przesłanki do uznania czynności prawnej umowy o częściowy podział majątku wspólnego w dniu 25.08.2008 r. za bezskuteczną w stosunku do powoda, a to w sytuacji gdy powód nie wykazał, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i że skutek ww. czynności prawnej stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności, bowiem w chwili zawarcia przedmiotowej umowy o częściowy podział majątku dorobkowego małżeńskiego, wiarygodności wskazywane przez powoda nie istniały i ani dłużnik, ani pozwana nie mogli przewidzieć ich powstania, nadto dłużnik uzyskiwał dochody w roku 2008, co udowodnił w toku postępowania;

4) naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to przepisu art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego polegające na dowolnym uznaniu przez Sąd, że powód udowodnił istnienie wszelkich przesłanek umożliwiających uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, a to w sytuacji gdy powód nie przedstawił żadnego dowodu pozwalającego w sposób obiektywny stwierdzić, iż umowa częściowego podziału majątku spowodowała niewypłacalność małżonka pozwanej - a tym samym, że wypełniona została przesłanka o której mowa w treści art. 527 § 1 kodeksu cywilnego; ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne- czyli w przedmiotowej sprawie wykazanie w/w przesłanek spoczywało na powodzie.

W oparciu o powyższe zarzuty wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w dniu 30 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I C 204/12 w całości

ewentualnie o:

uchylenie wyroku w całości i przekazanie Sądowi I instancji sprawy do ponownego rozpoznania a nadto, o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanej zasadna nie jest i skutku odnieść nie może. Wbrew zarzutom skarżącej wyrok sądu pierwszej instancji jest trafny, zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał bowiem sądowi pierwszej instancji podstawy do ustalenia, że czynność prawna polegająca na częściowym podziale majątku dorobkowego została zdziałana z pokrzywdzeniem powoda i istnieją podstawy z art. 527 kc i następnych do uznania jej za bezskuteczną w stosunku do powoda.

Wbrew zarzutom skarżącego sąd pierwszej instancji ustalił prawidłowy stan faktyczny, wszechstronnie rozważył zebrany w sprawie materiał dowodowy, dokonując jego oceny, przede wszystkim zeznań świadka, stron oraz dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów i ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji Sąd Apelacyjny w całości podziela. W szczególności nie przekroczył sąd pierwszej instancji zasady swobodnej oceny dowodów nie dając wiary zeznaniom świadka A. G. (2) jako nieprzekonywującym i pozostającym w sprzeczności z zebranymi w sprawie dokumentami. W szczególności wobec treści prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 09 2009 r. sygn. akt VI Pa 40/09, niewiarygodne są twierdzenia świadka, że wypłacona mu na kilka dni przed zakupem nieruchomości przy ul. (...) w B. kwota 500.000,00 zł stanowiła należną mu premię a zaksięgowanie jej jako zaliczki było jedynie „formalnym” tytułem, zwłaszcza, że pozostają one także w sprzeczności z oświadczeniem tego świadka z dnia 11 czerwca 2008 r., w którym zobowiązuje się on do rozliczenia tej zaliczki. Treść i data oświadczenia świadka pozwalały sądowi pierwszej instancji na uznanie także za niewiarygodnych jego zeznań odnośnie braku świadomości bądź przewidywani obowiązku zwrotu jakichkolwiek kwot na rzecz (...) w chwili zawierania umowy o podział majątku wspólnego. Trafnie także za nieprzekonywujące i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego uznał sąd pierwszej instancji zeznania pozwanej, że nie posiadała żadnych informacji na temat dochodów i działalności męża w spółce (...) S.A. W szczególności nieprawdopodobnym jest brak wiedzy pozwanej o wpływie na konto męża kwoty 500.000 zł na dzień przed zakupem nieruchomości w B. przy ulicy (...).

Za chybione i nie mające istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy należy uznać podnoszone w apelacji zarzuty naruszenia art. 339 § 1 kodeksu postępowania cywilnego w zw. z przepisem art. 133 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez utrzymanie w mocy wyroku zaocznego w sytuacji, gdy przesyłka zawierająca wezwanie pozwanej do Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej na rozprawę w dniu 30 października 2012 r. oraz odpis pozwu nie została prawidłowo doręczona pozwanej, odebrał ją mąż pozwanej nie mający pełnomocnictwa pocztowego do odbioru korespondencji adresowanej do pozwanej. Wskazać bowiem trzeba, że wezwanie zawierające odpis pozwu wraz z załącznikami nie zostało przez pozwaną odebrane w terminie, przesyłka była prawidłowo uznana za doręczoną w myśl art. 139 kpc, a wyrok zaoczny wydano po kolejnej rozprawie, zawiadomienie o tej rozprawie odebrała pozwana osobiście (k 88-93 akt). Przede wszystkim zaś zarzuty te odnośnie prawidłowości wydania wyroku zaocznego nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy dlatego, że na skutek wniesionego przez pozwaną sprzeciwu sąd pierwszej instancji, ponownie rozpoznawał sprawę, przeprowadził postępowanie dowodowe i po jego przeprowadzeniu zgodnie z art. 347 kpc wydał wyrok, w którym wyrok zaoczny utrzymał w mocy.

Wbrew zarzutom skarżącej nie naruszył sąd pierwszej instancji prawa materialnego i prawidłowo przyjął, że zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 527 i następnych kc konieczne do uwzględnienia skargi paulińskiej.

Na wstępie wskazać trzeba, że Sąd Apelacyjny w tym składzie podziela wyrażony przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 28 kwietnia 2004r., sygn. akt IIICK 469/12 (OSNC 2005/5/85) pogląd, że umowa o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności małżeńskiej zawarta z pokrzywdzeniem wierzyciela może być przez niego zakwestionowana skargą paulińską (art. 527 kc).

Zgodnie z art. 527 § 1 kc gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Przesłankami skargi paulińskiej są więc zgodnie z art. 527 k.c. są: 1) dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej, na skutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową oraz doszło do pokrzywdzenia wierzycieli, 2) działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, 3) wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Z pokrzywdzeniem wierzycieli mamy do czynienia wówczas, gdy wskutek czynności prawnej dłużnika stał się on niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (art. 527 § 2 kc). W orzecznictwie przyjmuje się, że artykuł 527 § 2 k.c. pokrzywdzenie wierzyciela wiąże z niewypłacalnością dłużnika lub z powiększeniem stopnia jego niewypłacalności (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2002 r., III CKN 570/2000, niepubl.). Innymi słowy pokrzywdzenie wierzycieli jest następstwem niewypłacalności dłużnika, stąd dla wykazania pokrzywdzenia wierzycieli wystarczające jest wykazanie niewypłacalności dłużnika (zob. P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 947). Dłużnik jest niewypłacalny, gdy cały jego majątek nie wystarcza na pokrycie długów. Niewypłacalność musi mieć charakter rzeczywisty, musi istnieć realnie – nie wystarczy sama możliwość wystąpienia niewypłacalności w przyszłości (por. L. Stecki (w:) Kodeks..., s. 519; M. Sychowicz (w:) Komentarz..., s. 614; wyrok SN z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 503/07, LEX nr 496375; wyrok SN z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 367/03, LEX nr 174173). O stanie niewypłacalności można także powiedzieć, że jest to taki stan majątkowy dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzyciela (por. M. Pyziak-Szafnicka, Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, *Studia Prawnicze* 1994, nr 1-4, s. 5; Z. Radwański, *Zobowiązania...*, s. 31; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 947).

Dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej z osobą trzecią może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Jednak samo pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika – wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Innymi słowy wystarczająca będzie u dłużnika świadomość możliwości wystąpienia pokrzywdzenia (zob. B. Łubkowski (w:) Kodeks..., s. 1246; M. Sychowicz (w:) Komentarz..., s.

615; L. Stecki (w:) Kodeks..., s. 520; W. Czachórski, A. Brzozowski, M. Safjan, E. Skowrońska-Bocian, Zobowiązania..., s. 376; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 948). Wskazuje się również, że dostateczną przesłanką przyjęcia działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli jest istnienie ogólnej świadomości co do tego, iż w wyniku podejmowanych czynności może on być niewypłacalny lub stan jego niewypłacalności może się powiększyć (zob. L. Stecki (w:) Kodeks..., s. 520).

Świadomość pokrzywdzenia nie musi dotyczyć osoby konkretnego wierzyciela; wystarczy świadomość pokrzywdzenia wierzycieli w ogóle. Może ona dotyczyć innego wierzyciela niż wierzyciel, który żąda uznania czynności za bezskuteczną (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System..., t. 6, s. 1262; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 948).

Przyjmuje się, że jest niezbędnym, aby świadomość pokrzywdzenia istniała już w chwili dokonywania przez dłużnika czynności prawnej, czyli najpóźniej w momencie podejmowania przez niego ostatecznego zachowania niezbędnego do wystąpienia negatywnego dla jego majątku skutku. (zob. L. Stecki (w:) Kodeks..., s. 1260; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System..., t. 6, s. 1260; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 948).

Wbrew zarzutom skarżącej zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawy do ustalenia, że czynność prawna dokonana przez dłużnika była dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, a dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z mocy art. 529 kc jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. W okolicznościach niniejszej sprawy dłużnik na skutek czynności prawnej polegającej na podziale majątku wspólnego w taki sposób, że cały majątek przekazany został pozwanej bez żadnych spłat doprowadził do pokrzywdzenia wierzycieli, gdyż nie ma innego majątku, z którego wierzyciele mogliby się zaspokoić. Powód wykazał, iż próbował egzekwować swe wierzytelności z majątku dłużnika, jednakże egzekucja okazała się bezskuteczna, a wykazanie tego faktu wystarcza do przyjęcia, że dłużnik jest niewypłacalny. I tak postępowanie egzekucyjne, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. T. W. w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci: wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3.09.2009 r., sygn. akt VI Pa 40/09 postanowieniem z dnia 30.06.2011 r. w sprawie sygn. akt Km 1525/09 zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Podobnie postępowanie egzekucyjne wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 14.07.2009 r., sygn. akt VI Pm 1/09 zostało przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. T. W. postanowieniem z dnia 30.06.2011 r. sygn. akt Km 1062/11 zostało umorzone ze względu na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji. Podkreślić trzeba, że skarżąca, wbrew podnoszonym w apelacji zarzutom poza gołosłownym twierdzeniem, że powód nie wykazał, że dłużnik jest niewypłacalny nie wskazała żadnego majątku dłużnika, z którego powód mógłby się zaspokoić. Podnieść bowiem trzeba, że z mocy art. **533 kc** osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika, a pozwana żadnego majątku dłużnika nie wskazała. Powód wykazał także, wbrew zarzutom skarżącej, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Na skutek podziału majątku wspólnego stał się niewypłacalny. Zarzuty, iż miał wysokie dochody są chybione albowiem jak wyżej wskazano egzekucja okazała się bezskuteczna. Zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał też sądowi pierwszej instancji, wbrew zarzutom skarżącej podstawy do przyjęcia, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z ustaleń faktycznych wynika bowiem, że wierzytelności powoda istniały już przez zawarciem umowy o podział majątku. Chybione są bowiem zarzuty skarżącej, iż wierzytelności powoda w powstały dopiero w chwili uprawomocnienia się wyroków zasądzających należności na rzecz powoda zatem w chwili dokonania podziału majątku nie istniały i dłużnik nie mógł przewidzieć ich powstania. Jak wynika z prawidłowych ustaleń sądu pierwszej instancji dłużnik już w chwili pobrania „zaliczki” w kwocie 500.000 zł winien zdawać sobie sprawę z konieczności jej zwrotu, tym bardziej, że pismem z dnia 11 czerwca 2008r., a więc na dwa miesiące przed zawarciem umowy o podział majątku zobowiązał się do rozliczenia pobranej zaliczki. Podobnie jest z wierzytelnością zasądzoną na podstawie art. 62⁽²⁾ kp. (...) SA zakwestionował zasadność rozwiązania przez dłużnika stosunku pracy i poinformował go o tym już w dniu 7 lipca 2008r., a więc półtora miesiąca przed zawarciem umowy. Reasumując, zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ulega wątpliwości, iż czynność prawna w postaci podziału majątku wspólnego

została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela , a dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i na skutek tej czynności stał się niewypłacalny. Natomiast fakt z jakich pieniędzy została kupiona nieruchomość będąca przedmiotem podziału nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Wbrew zarzutom skarżącej zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał także podstawy do przyjęcia , że zostały spełnione także pozostałe przesłanki z art. 527 i nast. kc konieczne do uwzględnienia powództwa. Ustawodawca łagodzi bowiem przesłanki, które wierzyciel zobowiązany jest wykazać . Z mocy art. 527 § 3 kc jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwana jest osobą bliską dłużnika (w chwili zawierania umowy byli małżeństwem) a domniemania wynikającego z art. 527 § 2 kc nie obaliła. Nadto z mocy art. 528 kc jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Skoro więc pozwana uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, w wyniku umowy podziału majątku otrzymała bowiem wchodzące poprzednio w skład majątku wspólnego dwie zabudowane nieruchomości bez spłat na rzecz dłużnika okoliczność czy wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela i tak nie ma znaczenia dla spełnienia przesłanek koniecznych do uznania czynności za bezskuteczną w stosunku do powoda.

Reasumując wyrok sądu pierwszej instancji należy uznać za prawidłowy, a apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na mocy art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 kpc.